

Діана Трещай

(15 р., Зразкова літературна студія «Любисток» ЦДЮТ, м. Дрогобич, Львівська обл.)

Дивіться дитині в очі!

(скорочено)

* * *

Дорослі так люблять ставити запитання, навіть коли наперед знають відповідь. Правда, смішно?

Ото Лідуся і сміється, вчувши це запитання.

– Так що це за дівчинка?

– Лідуся! Таткова принцеса, мамине сонечко, бабусина рибка, дідусиків зайчик!

– Ну, як багато! А ким тобі найбільше подобається бути?

– А усім на світі! А найбільше татковою принцесою.

– Так-таки принцесою? То я тебе так буду кликати: принцесо!

– Ні! Лідуся! Я принцеса тільки для татка.

З татком вони були друзями. Навіть футбол разом дивилися: тато сидить у кріслі, а Лідуся притулиться збоку.

Буває, і засне поруч, але, прокинувшись, неодмінно питає:

– А хто виграв?

І тато їй у подробицях усе розкаже.

Правда, було значно цікавіше, коли футболу не було. Є ж багато інших занять! Скажімо, пазли! Ті картинки, що їм подобались найбільше, тато брав під скло і вставляв у рамку. У ванній кімнаті була з них ціла виставка.

А у хованки бавитися! Лідуся колись залізла у тумбу від тахти, і тато ну ніяк ніяк не міг її відшукати!

Того дня вони втрьох довго гуляли містом. Хто був третім? А хто ж? Звичайно, мама. Отак гуляли собі і випадково спинилися перед вітриною. А там – лялька! Кучері чорні – зовсім, як у Лідусі. А очі голубі. Ні, у Лідусі карі. Лялька була такою гарною, що її просто не можна було не купити! Але татко чомусь не купив. Казав, що грошей бракує.

– От як повернуся, підемо з тобою і купимо.

– Повернешся звідки? – поцікавилася доня.

– Тато їде по роботі! – швиденько відгукнулася мама.

– І ти швидко повернешся?

– Звичайно.

– Дивись, а то ляльку можуть без нас купити. Ти ж бачиш, яка вона гарна!

– Бачу, бачу, – засміявся тато. І до мами: – Ви поки що на качельки, а я миттю повернуся.

– У справах? – поцікавилася мала.

– У справах, – посміхнувся татко.

– Ну, давай! – Лідуся розуміла, що, коли є справи, то їх треба виконувати.

– Ти вже повернувся? – поцікавилася ввечері.

– Ні, – поцілував її татко, – я їду завтра. А зараз давай спати. Гарзд?

– І ти мене розбудиш вранці.

– Ні, моя принцесо, завтра я поїду раненько-раненько, тож не буду тебе будити.

Лідуся обхопила татка за ший, притулилася міцно:

– Я твоя принцеса, татусю?

– І мамине сонечко, і бабусина рибка, і дідусиків зайчик.

– Так! Ні, не так. Я спочатку твоя принцеса. А ти мій король. Ти їдеш у похід, бо королі завжди їдуть у похід.

А коли ти прийдеш, то купиш мені ляльку. І почнеться нова казка, де король не їде у похід. Обіцяєш?

А вранці татка вже не було. Він правду казав, що поїде дуже ранесенько. У мами були заплакані очі.

– Мамусю! Не плач. Татко обіцяв, що коли приїде, то вже ніколи у новий похід не поїде. Чуєш? Не плач.

Мама тулила до себе Лідусю, накручувала на палець шовковий кучерик.

– А що ще казав татусь, сонечку?

– Що приїде скоро. Мамусю, ти ж не маленька! Не плач. Дивись, я не плачу.

І Лідуся не плакала. Лідуся чекала. Бавлячись з іграшками, не раз до них промовляла:

– Татко скоро повернеться. Ми чекали довго, лишилося менше. І не треба плакати. Коли тато повернеться, то вже більше ніде не поїде.

Колись дідусик покликав:

– А ходи їсти, принцесо.

Вона подивилася здивовано:

– Дідусю! Ти поплутав: я ж твій зайчик. Я принцеса тільки у татка.

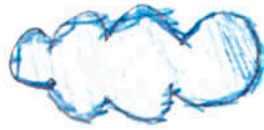
Того дня вони з мамою повернулися з парку. Розпашіла Лідуся, як завжди, була повна новин:

– Бабусенько і дідусику!

І замовкла... І очі... Такі очі, що, здається, більше нічого немає на обличчі, окрім тих очей! На столі сиділа лялька. Та сама!

– Татку! – і побігла до сусідньої кімнати. Не чула, не бачила, як мати впала, як кинувся до неї татків друг Максим, як стиха молився дідусь і як бабуся тремтячими руками крапала якісь краплі у склянку.

Лідуся бігала кімнатою, потім вибігла на кухню, зазирнула до ванної кімнати.

– Здаюся! – нарешті вигукнула. – Татку, виходь. Здаюся!

І вже трошки роздратовано:

– Таточку! Так нечесно. Виходь – я ж здаюся!

Лялька жила у Максима. Такою була домовленість: коли Дмитро повернеться, він візьме ляльку для Лідусі, якщо ж... Тепер ляльку мав принести Максим...

Лідуся після сніданку бере ляльку і виходить на ганок. Вони удвох чекають на татка. І так щодня. Вона не плаче. Часом щось говорить до ляльки і дивиться, дивиться на дорогу. Вона вірить, що татко повернеться саме вдень.

– Принцесо! – крикне, підхопивши її на руки. І закружляє, і цілуватиме кучерики, личко, рученята. – Моя принцесо!

– Мій королю! Я знала, що ти повернешся!

– Так. Я ж обіцяв!

– Мій королю, ти більше не підеш у похід?

– Не піду, принцесо.

– Ніколи-ніколи?

– Ніколи, бо король йде у похід, коли є вороги.

– А ворогів уже немає?

– Немає.

... І починається нова казка. Татко, мама і Лідуся йдуть парком. А день сонячний-сонячний.

Ніколи ще тиша не була такою нестерпною, безжалісною та безпощадною. – Дивіться дітям в очі! – знову і знову наказував суворий голос.

Лідуся навіть не здогадувалася, що багато незнайомих людей безліч днів дивитимуться на мультимедійний екран із зображенням її личка. Потім личко поволі розпливається, і на екрані залишаються хіба дитячі очі, збільшені у багато разів. Серед інших дитячих очиць вибрали саме ці – великі карі очиці у пухнастих густих віях. Вони дивляться трошки здивовано і захоплено, в них наївність і готовність побачити диво. У цих очах ніжність і радість. Потім зображення знову розпливається і з'являються очі – ті самі і не ті. Вони дивляться з докором і тугою. В них смуток і біль.

Ті, що змушені були дивитися на екран, не знали, що це очі дівчинки на ім'я Лідуся. Не знали, як вона щодня дивиться на браму, очікуючи на щасливу казку. Це були просто очі дитини. Вони могли б бути сірими чи блакитними, чорними чи зеленавими. Це не важливо. Це очі дитини, яка ніколи не дочекається татка. Очі сироти, в якій вбито її казку.

Дитячий погляд годі було витримати. Ніхто не називав підсудних катами чи вбивцями. Вони просто мали дивитися в дитячі очі.

– За що? – мовчки запитували ці очі. Що ж мали відповісти ті, хто розв'язав війну? Час від часу лунали вигуки: – Припиніть! Досить!

– Не мордуйте нас! Краще вбийте!

– В очі дивіться! Дитині в очі! – лунало у відповідь.

Інколи серед засуджених хтось починав безтямно реготати. Більшість мовчала. Вони просто не знали, що мали відповісти отим зрадженим дитячим очицям.

